

He de començar reconeixent, amb humilitat, que em vaig equivocar en la forma. Però no en el fons. Parlar per intentar evitar morts mai no pot ser un error. Com a Conseller en Cap, però, la prudència hauria aconsellat no assistir a una cita amb ETA i haver calculat la utilització que en farien els sectors involucristes per perjudicar el govern de Catalunya, en aquesta etapa d'il·lusió que hem començat. No hi hauria hagut d'anar jo, personalment.

Per responsabilitat amb el govern de Catalunya vaig posar el càrrec a disposició del President, pel qual tinc el màxim respecte institucional com a president del meu país i al qual mantindré la lleialtat corresponent. Lamento que la reunió en qüestió hagi perjudicat el govern i, per això, per sobre d'interessos personals o de partit, hem fet prevaler el manteniment de l'acord tripartit que amb tanta emoció històrica vam presentar en el Saló del Tinell, un diumenge de desembre. És una aposta clara i un compromís de futur que constitueix la nostra màxima prioritat i que és compartida avui per molta gent. Hem pres una decisió, doncs, per l'estabilitat. Preservar el govern és, doncs, una prioritat de primer ordre per a ERC. La primera.

Hem format un govern tripartit, catalanista i d'esquerres, integrat per tres sensibilitats diferents, que ha començat a treballar coincidint amb la immediatesa d'unes eleccions espanyoles i amb tota la bel·ligèrancia més desmesurada del govern de l'estat. El seu president ha arribat a esmentar la guerra civil i ha fet una interpretació moralment baixa de sostre de la deslocalització d'empreses. En base a informacions aparegudes a la premsa, amb pseudònim, s'han iniciat investigacions judicials. I jo mateix, membre d'aquest Parlament democràtic, estic sotmès a vigilància, per ordres d'una autoritat política que utilitza, descaradament, l'estructura de l'estat i els seus professionals per als seus interessos de partit. Davant d'aquest veritable capgirament moral, d'aquesta perversió de valors, l'única alternativa de regeneració només pot venir de l'ètica, de la recuperació de l'ètica a la política.

Em vaig equivocar en la forma com a Conseller en Cap, però no en el fons com a secretari general del meu partit. Per això ERC no ha incomplert cap pacte de govern, simplement perquè, en qüestions no acordades, no incloses en el pacte, cada partit té dret a la seva pròpia política. I cal reconèixer, sense embuts, que els partits integrants del govern no mantenim les mateixes posicions a propòsit de com resoldre el conflicte basc i la qüestió de la violència, la llei de partits, el pacte antiterrorista o la il·legalització de Batasuna.

Per superar l'asfíxia ambiental a què ens sotmet la política del PP, però, caldrà que el PSOE es desacomplexi, sigui valent, i no caigui en el parany d'acabar competint amb el partit d'Aznar, a veure qui té un programa més ambiciosament uniformitzador de la diversitat. Caldrà que tingui un discurs propi sobre Euskadi i un model propi d'estat, com un espai de convivència igualitari entre pobles, cultures i llengües. Un model on ser diferent no sigui un crim, on es deixin de mobilitzar hostilitats contra la pluralitat, on ningú no es vegi perseguit o obligat a renunciar a la seva identitat, on tothom pugui decidir si s'inclou en un marc més ampli i de quina manera es relaciona amb altres pobles. A Madrid hem de parlar-hi clar, amb tot el coratge, mantenint la capacitat de construir majories que facin possible un veritable canvi de règim. I això inclou, també, valentia per afrontar el conflicte basc i el tema de la violència.

Tots els processos de pau tenen unes etapes prèvies, de prenegociació, que de vegades duren molts anys, en les quals diverses persones o institucions exploren, amb els actors armats, les possibilitats d'obrir un diàleg i una negociació que posi fi a la violència. Aquests acostaments es fan amb discreció, sense pretendre solucions immediates ni interessos particulars, amb la consciència que els resultats poden tardar a venir, si és que donen profit algun dia. Però, que sigui difícil, no ha d'impedir que s'intenti tantes i tantes vegades com calgui.

Que un grup armat estigui en les llistes de grups terroristes d'Estats Units o de la Unió Europea no hauria d'impedir els esforços per posar fi a la violència mitjançant un diàleg. Així s'està intentant ara a Colòmbia amb les guerrilles i els paramilitars, a Filipines amb el NPA, a Palestina amb els grups radicals, al Nepal amb els maoistes, a Sri Lanka amb els tamils i a Uganda amb l'LRA. Tots aquests acostaments reben suport de Nacions Unides i de la UE, perquè sempre és millor intentar obrir camins de diàleg que condueixin a la fi de la violència que quedar-se d'espectadors passius davant dinàmiques destructives.

No es negocia ni s'intenta fer canviar els amics, sinó als enemics, a la gent que no ens agrada perquè practica la violència per convertir en realitat el seu model de societat o bé el seu projecte de país. Ja ho va dir, en aquest mateix recinte del Parlament, el bisbe sudafricà Desmond Tutu, primera medalla d'or d'aquesta cambra: ***“la pau es fa amb l'enemic”***. I tots, tots, tots sense excepció, vam aplaudir-lo amb entusiasme. Però cal que hi hagi persones disposades a fer aquest difícil, arriscat, perillós exercici d'intentar obrir possibilitats, com ho ha fet gent de la Comunitat de San Egidio a Moçambic,

de la Creu Roja a Sri Lanka o bé de l'església catòlica a Colòmbia i a Irlanda del Nord.

En els processos d'intermediació hi ha diferents rols i funcions que s'han de posar en marxa. Diferents persones han de jugar diferents papers: unes generen idees, altres faciliten els diàlegs, altres fan de convocants i altres exploren. Les que exploren són les que actuen en primer lloc, perquè el seu propòsit no és altre que veure les possibilitats que s'iniciï un procés que pugui portar a la pau. D'aquesta exploració inicial, tots els governs espanyols que han parlat amb ETA, que han explorat ETA –que són **tots** els governs de tots els colors- n'han dit “prendre la temperatura a ETA” i, de fet, és bo de recordar que la hi han presa de manera repetida i continuada, a Europa, a l'Àfrica i també a Amèrica. I ben fet que han fet.

Perquè aquesta és la seva obligació: preservar la vida, els béns i les llibertats de tots els ciutadans, a través de l'acció eficient, professional i sovint abnegada dels cossos de seguretat, a risc de la pròpia vida. Aquesta tasca la fan els governs, però si no la fan, cal que des d'altres instàncies polítiques, socials, acadèmiques, religioses, culturals o cíviques es prenguin iniciatives. ***Perquè si ningú no es belluga, res no canvia.***

En la meitat dels conflictes que hi ha avui dia al món, on hi ha presència de grups armats actius, existeixen també negociacions per intentar aconseguir la pau. Cap d'aquests processos de pau no és, ni ha estat mai, fàcil ni planer. I si tenim l'obligació moral, ètica, d'ajudar que aquestes negociacions vagin pel bon camí, tenim el deure cívic de fer possible que, en els casos on no hi ha cap tipus de negociació, puguem contribuir, ajudar, posar el nostra gra de sorra perquè s'acabi la violència. Parlar de com fer possible això no és claudicar ni cedir, sinó una obligació per a qui, per les raons que sigui, té la possibilitat d'utilitzar la paraula i les idees per argumentar la necessitat de posar fi a l'ús de les armes i donar lloc al contrast de les idees a través del joc polític.

Això és el que, modestament, vaig intentar fer parlant amb ETA. Com ja ho havia fet, a començaments de la dècada anterior, parlant amb Terra Lliure. Perquè vaig ser jo qui va parlar amb aquesta organització armada catalana, per primer cop, amb l'objectiu d'aconseguir que no continués la seva activitat violenta. I hi vaig parlar també una segona vegada. I fetes ja aquestes exploracions, presa la temperatura a Terra Lliure, va ser quan vam entrar en contacte amb el govern. A partir d'aquell moment, els interlocutors van tenir enllaç directe amb el Delegat del Govern de l'Estat a Catalunya. El punt de

trobada de les reunions va ser el domicili particular d'un polític català de la resistència antifranquista, malauradament ja desaparegut.

I durant la negociació, en cap moment, el govern va ordenar que hi hagués cap interferència policial. I el Ministeri de l'Interior va confirmar públicament els contactes. I el Ministeri de Justícia va autoritzar els interlocutors a visitar totes les presons en les quals hi havia interns de Terra Lliure, facilitant les entrevistes amb els presos, a través dels directors dels centres penitenciaris, en les dependències més adequades i amb llibertat d'horaris i de temps de conversa, amb respecte a la nostra privacitat. És així que vaig recórrer un itinerari de presons: Alcalá-Meco, Carabanchel, Guadalajara, Saragossa. En cap moment, ni jo, ni els que m'acompanyaven, no vam ser inculpats, ni processats, ni interferida la nostra gestió.

Gràcies a aquelles gestions, Terra Lliure forma part del passat i la seva violència ja no pertany al nostre paisatge. Vaig fer mal fet, en aquell moment, propiciant el diàleg i plantejant la via política i pacífica com a única forma de resoldre els problemes polítics? He de penedir-me, he de demanar perdó, he de reconèixer que va ser un error la meva intervenció, en aquell moment, gràcies a la qual el terrorisme català ja pertany al passat? És que hi ha algú que pugui no estar satisfet per l'eliminació de la violència al nostre país? Algú enyora el terrorisme? A algú li sap greu que ja no existeixi Terra Lliure? És bo per Catalunya que no hi hagi atemptats o no és bo? Com es pensa algú que es va resoldre aquella situació, si no parlant, dialogant, negociant? I no una vegada, ni dues, sinó moltes i moltes més!

No ho dic perquè ningú m'ho agraeixi, ni a mi ni a ERC. Ho vaig fer per convicció, perquè m'ho creia aleshores i m'ho crec ara, com sempre s'ho ha cregut el meu partit, en nom del meu partit. Tan sols ho recordo perquè, si aquelles gestions no s'haguessin produït, probablement la violència hauria continuat i hauríem hagut de lamentar qualsevol dels estralls, sempre dolorosos, causats per l'activitat terrorista. Avui és aigua passada i ja no ens en recordem.

Però, deixin-me preguntar en veu alta, senyor President, senyores i senyors diputats, què hauria passat si, fa ja 14 anys, el govern espanyol hagués interceptat la primera de les reunions, la primera de totes, la de l'exploració inicial, la presa de contactes, en territori de l'estat francès, i l'hagués esbombat a bombo i plateret, amb tota la demagògia d'aprofitament electoralista del terrorisme amb què ara s'ha fet? Què hauria passat? Doncs que els interessos polítics de partit, purament de partit, no d'estat, no

democràtics, totalment per sobre de l'activitat dels serveis de seguretat, utilitzant el treball d'aquest a benefici propi del partit i no de la fi del terrorisme, haurien allargat per més temps la violència a Catalunya. Això és el que hauria passat i no una altra cosa.

El nostre país no vol violència. La societat catalana rebutja el terrorisme. Nosaltres estimem la pau i la paraula i estem convençuts que parlant la gent s'entén, com assegura la dita popular. Per això van sublevar-se les nostres consciències de membres d'un poble digne, després de l'onada d'atemptats sagnants d'ETA a Catalunya, entre les víctimes dels quals figurava Ernest Lluch, un home partidari del diàleg, de la pau, de la llibertat. És per això que des d'ERC vam promoure el *“Manifest pel diàleg, la pau i la llibertat”*, signat per milers de persones. Allò no podia continuar. Allò no podia ser. Allò feia sublevar el més íntim de les nostres conviccions. No ens podíem conformar condemnant els atemptats, assistint als funerals de les víctimes, solidaritzant-nos amb les famílies, anant a manifestacions de rebuig del terrorisme. Havíem d'intentar fer alguna cosa més perquè aquella bogeria s'acabés.

Vam parlar amb representants de diferents partits i entitats basques, però també amb persones de criteri acreditat d'altres indrets de l'estat i tots, tots, ens van aconsellar que, si l'oportunitat de parlar amb ETA sortia, que no la desaprofitéssim. I quan l'oportunitat va arribar, la vam aprofitar. Què havia d'haver fet? Dir no a la simple possibilitat, per remota que fos, que s'obris una escletxa de la porta que necessitem que s'obri a l'esperança d'eradicar la violència? No ho vam fer. Hi vam anar i vam fer l'únic que sabem fer: parlar. Parlar amb l'autoritat moral de ser un partit democràtic, el més antic de la política catalana, un partit que vol la independència del nostre país, en el marc europeu, i que la vol per l'única via que la volem els demòcrates. Per la via pacífica, a les urnes. Si la gent la vol, si la majoria la vol, un dia la tindrem. Però no la tindrem mai si els nostres compatriotes no la reclamen políticament i fan valer els seus drets com a poble.

Sempre hem acatat, com ara fem i farem, la voluntat de la majoria, perquè cap projecte de nació no pot construir-se sobre una base de cadàvers, sobre el dolor, sobre el patiment de les víctimes de la violència. Només a les urnes. Guanyar les consciències és guanyar la batalla de les idees, és convèncer. Guanyar per la por, el terror o la força no és una victòria sinó una imposició. Per aquesta via, ERC ha anat creixent elecció rere elecció. Això és el que vam explicar. No vam demanar res. No vam donar el nostre suport a un document, favorable a l'autodeterminació dels pobles, però que, alhora, reconeixia totes

les formes de lluita, perquè nosaltres només en reconeixem una de sola: la política. Cap més. No vam descobrir, sobtadament, el valor del dret a l'autodeterminació, ni ens vam convertir en independentistes en el transcurs de la reunió. Ja n'érem d'abans. De fa molts anys. De quan alguns érem a la presó per defensar la llibertat i Catalunya i altres eren ministres de Franco o admiradors de José Antonio. A cadascú, doncs, el seu. Cadascú té la història que té. I jo tinc la meua. I sempre, sempre, sempre, he rebutjat i rebutjaré la violència. Totes les violències, sigui quin sigui el pretext amb què s'utilitzi.

No tenim cap comprensió pel terrorisme, ni cap justificació, ni cap complicitat. He dit milers de vegades que cap causa, per noble que sigui, no val una vida humana. Ni tan sols una sola gota de sang: ni s'ho val la unitat d'Espanya, ni la independència d'Euskadi o la de Catalunya. Mai no em va passar pel cap que, en una sola reunió, només amb els modestos i humils raonaments polítics que vaig ser capaç de posar sobre la taula, en la reunió amb ETA, aquesta canviés de criteri, de forma immediata, i deixés l'ús de les armes per l'ús de la paraula.

Sé que tan sols hi vaig aportar un minúscul gra de sorra, un de sol. Però també sé que no hi hauria desert sense sorra, sense la suma de tots els grans de sorra. Em pregunto què hauria passat si, en tornar de la reunió, ETA hagués anunciat, com jo desitjo, vull, reclamo, una treva. Aleshores, potser, totes les acusacions d'ingenuïtat, error, irresponsabilitat o el més sorprenent "ganes de protagonisme" s'haurien convertit, a l'instant, en una altra cosa. Vostès creuen que algú s'arrisca a anar a una cita així, per "ambició"? Ambició de què? En fi... no ho vaig aconseguir, però valia la pena intentar-ho.

Hi vaig anar a petició d'ETA. I vaig fer-ho convençut que potser podríem conèixer, directament, l'anunci d'una treva parcial o tal vegada definitiva. Només uns dies abans de la cita, ETA feia públic un comunicat en què podia entendre's que s'anava en aquesta direcció. I el mateix s'intuïa en els cercles polítics i sindicals del País Basc. Era una possibilitat que es flairava en l'ambient, els comentaris, els rumors, les sospites... Era una esperança. La nova situació política al nostre país, el paper d'ERC, el creixement electoral de l'independentisme provocava interès per explorar camins polítics de resolució del conflicte, a través del diàleg. I no volíem que ningú pogués dir mai que havíem rebutjat l'oportunitat de parlar.

No sóc una persona valenta. Sóc una persona amb conviccions, a les quals no penso renunciar, i que, sobretot, s'estima la vida. Per això sé que no hi ha res superior a una vida humana. Prefereixo salvar una vida humana, una de sola,

que treure un gran resultat electoral. Com deia un lector, recentment, en una carta en un diari: ***“a alguns només els interessa seguir aconseguint més vots, encara que això signifiqui no fer cap esforç per salvar la vida d’un innocent. I si no, que ho diguin a algun dels qui han perdut un familiar o un amic en atemptat terrorista, si no sagnaria perquè li retornessin aquesta pèrdua, a canvi que algun polític s’hagués jugat el coll uns mesos abans intentant aconseguir una treva”***.

Per això em sento tan a prop de les víctimes del terrorisme i del dolor dels seus familiars. Per això no vull més morts d’ETA, més víctimes d’ETA, més atemptats d’ETA. Ni al meu país, ni enlloc. Ni a Barcelona, ni al País Basc, ni a Madrid, ni enlloc. No vull més víctimes innocents. No vull que ningú sigui perseguit perquè la seva professió el fa anar uniformat o per les seves idees. I jo tampoc no vull ser-ho per les meves. No fem demagògia electoral amb el sofriment, ni posem geografia al dolor. No és cert, doncs, que el tema ETA no ens afecti com a catalans, pel fet que, d’ençà de fa ja tres anys, no hem hagut de lamentar-ne cap atemptat. I tant que ens afecta! Passi on passi, sigui quina sigui la víctima, ens afecta com a persones i ens perjudica com a poble. Perquè eliminar una vida no resol cap problema: en crea. Crea sofriment i dolor. Matar en nom dels drets d’un poble és, de fet, anar matant els drets de tots els pobles. També del nostre. Cometre atemptats terroristes és donar pretextos als que no en necessiten gaires per retallar les llibertats i pintar tot el paisatge amb el color únic del pensament únic.

El conflicte basc té una transcendència enorme sobre Catalunya, primer per les possibles víctimes que hem d’intentar evitar a qualsevol preu i, després, perquè la situació basca impregna tot el model d’estat present i futur. Serà molt difícil plantejar una nova idea d’estat des de Catalunya, més democràtic, més plural, més respectuós amb la diversitat de pobles i cultures que l’integren, amb el conflicte vigent. I aquest era i és un dels objectius del govern de Catalunya: una proposta catalana per a la convivència democràtica i el respecte a la diferència, a tot l’estat.

El respecte absolut per les víctimes ha de començar per no situar-les en el debat electoral i no fer-les servir amb finalitats d’egoisme partidista, com s’ha fet ara, fent esclatar la notícia de la reunió, el mateix dia que hi ha a Madrid el congrés de víctimes del terrorisme, amb uns procediments barroers que utilitzen la fragilitat dels sentiments per reforçar la bossa de vots, amb una estratègia que prioritza el benefici electoral, sense més, abans que la fi de la violència i que s’aprofita del treball dels cossos de seguretat no per obtenir la pau, sinó la permanència en el poder. A Irlanda, la pau va tenir un dels seus

pilars en establir reunions conjuntes de víctimes de l'IRA i dels paramilitars unionistes. Sense focus. Sense congressos...

Voltaire va escriure: “contra la idea de violència, la violència de la idea”. Hem de reivindicar la paraula i el diàleg com a eina d'entesa humana, social i política. I molt més en aquests temps bèl·lics i d'intolerància. El poeta Joan Maragall va fer-ho en el seu “Elogi de la paraula”, en uns temps igualment difícils – la setmana tràgica- en sintonia amb els quals va signar també el valent article “La ciutat del perdó”, en relació a la criminalització de Ferrer i Guàrdia. En aquell article, Maragall no treu en cap moment la responsabilitat criminal dels anarquistes, però la mira amb cims més alts. Madrid exigia mà dura. Maragall demanava perdó. I defensava la paraula.

Hem de rescatar el valor del diàleg sense exclusions, fins i tot quan ens comporta risc, personal o polític. No fer-ho i triar dreceres més fàcils, més còmodes, és covard i comporta la persistència dels problemes. I quan hi ha risc de pèrdua de vides humanes, mantenir el problema pel risc que pot suposar el diàleg posa en qüestió l'ètica. I jo prefereixo l'ètica i el diàleg. Sempre. Com a imperatiu moral. A més de matar-les o encongir el cor dels seus familiars, la immoralitat és jugar amb les víctimes, presentar-les a les eleccions, contaminar amb l'etiqueta de “terrorisme” qualsevol idea que no pertany a la idea única que imposa el govern de l'estat. No es tracta de negar el diàleg, sinó de potenciar el diàleg entre estratègies diferents. Enfront del “Ni hablar!” autoritari, alcem el “Parlem-ne!” democràtic. Per això estic convençut que, amb el context social del nostre país i la seva cultura democràtica, si de nosaltres depengués, si fóssim una nació sobirana, ja fa temps que hauríem resolt el problema de la violència.

Tothom sap que, sense diàleg, no hi haurà resolució definitiva de problemes com el basc, que s'arrossegueu d'anys i anys, amb components identitaris, d'encaix no resolt en el disseny de l'estat a gust d'una part molt important de la població. Ho diu el sentit comú i totes les enquestes ho reflecteixen. No es pot fer pagar un preu polític, ni judicial, per parlar. És intolerable el linxament mediàtic a què estic sotmès pel fet d'haver parlat amb ETA, amb una ETA amb qui abans han parlat tots els governs espanyols: el de la UCD, el del PSOE i el del PP, a Algèria, a França, a Bèlgica, a Suïssa, a Cabo Verde, a la República Dominicana. I ho han fet garantint immunitat als negociadors, traient-los de les presons, traslladant-los a tercers països, directament, cara a cara. Per què a mi se'm condemna per allò que uns altres han fet abans que jo? Per què tanta i tanta i tanta hipocresia?

Han parlat amb ETA Julián San Cristobal, Rafael Vera, Manuel Ballesteros, Julen Elgorriaga, Nicolás Martín Cinto, Zarzalejos i Martí Fluxà, aquests dos darrers en nom i representació del govern del PP presidit per J.M.Aznar, el qual, en anunciar a les converses es va referir al “Movimiento de Liberación Vasco” i els representants del qual, en cap moment van pronunciar el mot “terrorista” en relació a ETA, en la conferència de premsa corresponent. I tants i tants altres de partits polítics i periodistes que s’hi ha acostat, hi han parlat i hi parlen. I entorns de la més alta estructura d’algun estat europeu. I, en fi, deixem-ho aquí... Sospito que si mai se’n coneix la llista, hi trobarem sorpreses. Tots els governs de l’estat han parlat amb ETA per tractar d’evitar morts. Fins i tot Josep Tarradellas, el 12 de maig de 1978, sent President de la Generalitat, va reunir-se, a Catalunya Nord, amb el lehendakari Leizaola, el líder abertzale Telesforo Monzón i l’aleshores màxim dirigent d’ETA, Txomin.

Els politòlegs asseguren que davant d’organitzacions armades l’estratègia de les quals compta amb un suport social superior al 5% de l’electorat, la via policial, tota sola, és insuficient per resoldre el problema, sense que això suposi que no hagi d’actuar per perseguir les lesions i violacions dels drets dels ciutadans, començant per l’inalienable dret a la vida. Ho sap tothom. Ho saben a Irlanda, on el 1972 el primer ministre britànic va dur en un avió militar, per negociar en secret a Londres, el llavors comandant de l’IRA Martin Mc Guinness, més endavant ministre del govern autònom. I, després, molts polítics irlandesos i britànics s’hi han implicat en converses personals. Ho saben a França, on el govern té acordada una treva amb el Front d’Alliberament Nacional de Còrsega i on, per cert, “Batasuna” és un partit tan legal com qualsevol altre. Ho saben també, ara mateix, a l’Índia.

Ho sap tothom. També ho sap el govern espanyol, però no li interessa extreure’n cap lliçó positiva. El PP ha criminalitzat el problema basc en tots els casos en els quals no s’ha vist el tema des de la seva perspectiva de pensament únic. Ha abocat el nacionalisme democràtic, assetjant-lo institucionalment i mediàticament, cap a posicions cada cop més sobiranistes. Ha convertit en nacionalistes bascos aquells que només eren conservadors. I ha arribat a dir, com si res, que PNB i EA eren el mateix, perquè volien el mateix. Seguint aquest raonament, no intel·lectual sinó zoològic, com hauríem d’anomenar aquells que, com el general Franco, volen la unitat d’Espanya? Va començar criminalitzant el terrorisme nacionalista basc, va continuar amb el nacionalisme basc i, al capdavant, ha acabat penalitzant tot allò que sigui basc o que ho sembli. És aquesta estratègia d’intolerància, de miopia, de provocació innecessària com certes maniobres militars -que no van acabar

malament perquè déu no va voler-, el que ha anat radicalitzant la situació política al País Basc.

Han convertit el president Atutxa en enemic, ell que era l'home que més se l'havia jugat per ser portaveu de la necessitat de posar fi a la lluita armada. Han amargat la vida a l'alcalde Odón Elorza, han practicat la política de terra cremada, han perseguit tothom que no pensés com ells en una mena d'empestats. Han fet una apropiació indeguda de l'estat, dels cossos i forces de seguretat, de la democràcia i d'un poder judicial que voldrien controlar en la seva totalitat. Han fet tot això i més a Euskadi i ara volen que Catalunya sigui també un carreró sense sortida. Doncs, no ho aconseguiran. No els deixarem que ho facin.

Han volgut donar una imatge de mi totalment falsa. Jo només volia parlar, de bona fe, des de conviccions profundes. Jo que vaig poder dialogar, vaig fer-ho. I això ha estat aprofitat per anar contra mi, contra ERC, contra el govern de la Generalitat a Catalunya i contra el PSOE a Espanya. Però Catalunya no ha entrat, no entrarà, en la crispació que vol el govern d'Espanya, perquè "nosaltres no som d'eixe món", com cantava Raimon. La crispació, l'enfrontament, la criminalització i la desqualificació, terrenys on se senten còmodes. En canvi, se senten incòmodes en el debat ideològic, en la conversa, en la verbalització, en la paraula, en definitiva.

Si fins ara la distància espiritual entre Catalunya i Espanya ja era prou important, aquests dies, gràcies a les manipulacions més barroeres, expressades en certes tertúlies, certs diaris, certes televisions, certs polítics, la distància s'ha eixamplat i qui sap si, potser, s'ha fet ja insalvable. Aquesta és l'Espanya que deixa Aznar. Catalunya, feliçment, és una altra cosa. Sempre hem estat un país pacífic i ample de mires. Hem parlat amb tothom i seguirem fent-ho. No debades som dipositaris d'aquell primer Parlament Europeu a què es referia el mestre Pau Casals a les nacions Unides.

Criminalitzen el govern de Catalunya a partir de la presència de l'independentisme pacífic d'ERC, evitant el debat polític i anant a la desqualificació. Parlar amb ETA per intentar evitar morts, mai no pot ser dolent. Ho reivindico amb el cap ben alt, admetent com ja he fet que pot no haver estat oportú en la forma i moment. Denunciar contactes amb ETA, quan n'han tingut tots els governs, també el PP, és hipòcrita. Caldria preguntar al govern espanyol: què és més greu? Parlar amb la direcció d'ETA amb la voluntat de salvar vides o no donar ordres de detenció si, com sembla, es té perfectament localitzada?

En fi... A què ve ara tot aquest gran muntatge de persecució pública? Doncs al simple fet que hi ha eleccions i hi ha també qui no té escrúpols de fer servir qualsevol procediment per guanyar-les. Però no ens enganyen. Ni als catalans, ni als bascos, ni als tants i tants espanyols demòcrates que n'estan més que farts d'un govern així i que no es resignen a tenir-lo per més temps. Em refereixo als prop de 10 mil signants, en tan sols tres dies, d'un manifest de suport; a les entitats que avalen el diàleg com a mètode, als demòcrates que fan el mateix des de Madrid, al periodista Gorka Landaburu, víctima d'ETA, que em dóna ànims, mentre defensa un acord entre els partits bascos i un diàleg final amb ETA per posar fi a la violència; a la diputada socialista Gemma Zabaleta, amenaçada per ETA, que m'envia la seva solidaritat i em recorda que és tan esperançador el camí polític començat a Catalunya que, per això, ara van a per nosaltres i a tanta i tanta gent de bona voluntat que vol viure en pau i en llibertat. La gent que no vol veure segrestada la discrepància, condemnat el diàleg, perseguida la diferència. La gent que creiem que, per fer mal, ja hi ha les pistoles. I que per fer bé, només tenim la paraula. No la fem callar! No condemnem els que parlen!